

Tlumočení v rámci azylového řízení

Kontrolní seznamy

Jak kontrolní seznamy používat

Tyto kontrolní seznamy představují praktické nástroje, které vám pomohou při práci tlumočnicka.

Kontrolní seznamy zahrnují různé fáze vašeho úkolu: přípravnou fázi, fázi tlumočení a návazné činnosti. Zvláštní kontrolní seznam je určen pro tlumočení na dálku.

Než se pustíte do úkolu, můžete si pomocí kontrolních seznamů připomenout klíčové aspekty tlumočení a kroky, které můžete podniknout, abyste zajistili kvalitu svých služeb.

Po dokončení úkolu mohou kontrolní seznamy sloužit také jako nástroj sebehodnocení. Pokud jsou zaškrtnuta všechna příslušná políčka v levém sloupci, provedli jste tlumočení v souladu s hlavními návodnými pokyny. Pokud nemůžete zaškrtnout všechna příslušná políčka, kontrolní seznam vám napoví, které aspekty je třeba v příštím úkolu zlepšit.

KONTROLNÍ SEZNAM 1: Příprava na tlumočení v rámci azylového řízení

- Jsem obeznámen(a) s kodexem chování svého vnitrostátního orgánu a při tlumočení dodržuji tyto **hlavní zásady**: profesionalita a integrita, přesnost a úplnost, důvěrnost, nestrannost a neutralita.

- Nepřijal(a) jsem a ani mi nebyly přislíbeny žádné benefity**, výhody ani dary od žádné osoby za účelem ovlivnění mého tlumočení.

- Jsem si **vědom(a) svých vlastních kompetencí** a omezení a mohu zaručit, že dokážu zajistit nezbytnou kvalitu svého úkolu.

- Jsem si **vědom(a) svých předsudků, stereotypů, názorů a přesvědčení** a nedovolím, aby ovlivňovaly mou neutralitu nebo nestrannost.

- Nenosím nápisy ani oblečení, které by mohly být spojovány** s politickým nebo ideologickým přesvědčením nebo s vojenskými či donucovacími orgány.

- Informuji tazatele, pokud na základě získaných informací o žadateli a/nebo případu zjistím možný **střet zájmů**.

- Jsem **obeznámen(a) s různými zranitelnostmi**, které mohou mít žadatelé, a s možnými důsledky pro jejich schopnost aktivně se účastnit pohovoru.

- Jsem k dispozici pro **informativní schůzku** s tazatelem ohledně profilu žadatele a dalších informací užitečných pro můj úkol.

- Mám **vše potřebné pro pohovor**, např. tužku a papír, kde si mohu dělat poznámky, vodu, glosář a slovník.

- Jsem si vědom(a) **opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany**.

- Před pohovorem se s tazatelem dohodnu na nenápadném signálu pro případ, že bude **potřeba udělat si přestávku**.

- Cítím se odpočatý (odpočatá) a **připravený (připravená) k pohovoru**.

- Vědomě se vžívám do **role tlumočnicka**.

KONTROLNÍ SEZNAM 2: Tlumočení azylového pohovoru

- Ujistím se, že **vidím a slyším** všechny účastníky.
-
- Nejsem s žadatelem příbuzný (příbuzná) ani jinak osobně spjatý (spjatá) a nemám žádné osobní ani jiné záležitosti, které by mohly vést ke **střetu zájmů**.
- nebo
- V opačném případě o tom informuji tazatele.
-
- Plně rozumím jazyku a dialektu**, kterým hovoří žadatel a tazatel, a žadatel plně rozumí mému jazyku a dialektu.
- nebo
- V opačném případě okamžitě informuji tazatele.
-
- Je-li to relevantní, **informuji tazatele**, že žadatel mluví jiným jazykem nebo dialektem, než ke kterému jsem byl(a) přidělen(a) a ve kterém se má pohovor vést.
-
- Tlumočím přesně a úplně** bez vynechávání, přidávání, pozměňování nebo filtrování, co nejuvěrněji původní formulaci.
-
- Pokud se vyskytnou slova, která nelze přesně přetlumočit do cílového jazyka, **informuji všechny účastníky**, že je vysvětlím nebo popíšu.
-
- Všechny účastníky průběžně informuji** o všem, co potřebuji říci a co není striktně součástí tlumočení (požádání účastníka o objasnění; ověření, zda účastník správně porozuměl; požádání účastníka o zopakování toho, co řekl; atd.).
-
- Tlumočím vše**, co všichni účastníci říkají, včetně vedlejších rozhovorů.
-
- Mluvím v první osobě** a používám naprosto stejná zájmena, rody a výrazy, které žadatel používá k popisu sebe i ostatních.
-
- Dodržuji jazykový styl** (volbu slov a větnou stavbu), který používají všichni účastníci.
-
- Nepřikláním** se k žádné straně, nevyjadřuji názory ani neposkytuji rady ani nesdílím své osobní názory.
-
- Nepřerušuji** mluvčí, s výjimkou případů, kdy je třeba je požádat o zpomalení nebo pauzu, abych zajistil(a) plné porozumění a přesné tlumočení.
-
- Je-li to nezbytné pro zajištění přesného tlumočení, **informuji účastníky**, že je třeba, aby mluvčí zopakoval nebo objasnil řečené.
-
- Prostřednictvím verbální a neverbální komunikace jedním **empaticky a s respektem**, zachovávám pozorný a neutrální postoj a nevyjadřuji předpojatost, netrpělivost, úsudek ani jiné nepříznivé pocity či myšlenky.
-
- Mluvím **srozumitelně** a vhodným tempem.
-
- Pro zajištění přesného a úplného tlumočení **si dělám poznámky**.
-
- V případě potřeby a podle možností **používám glosáře**, slovníky nebo jiné nástroje.
-
- Požádám o **přestávku**, pokud ji potřebuji a pokud musím sdílet informace s tazatelem.
-

KONTROLNÍ SEZNAM 3: Po tlumočení

- Své poznámky předám** tazateli nebo je zničím v závislosti na vnitrostátních předpisech.

- Nikomu **nesdělují žádné informace** týkající se žadatele nebo pohovoru.

- Zapamatuji si všechna nová slova** a aktualizuji své glosáře.

- Jsem **přípraven(a) přijmout zpětnou vazbu** k mému úkolu s cílem zlepšit své dovednosti.

- Vědomě **opouštím roli tlumočnicka**, abych oddělil(a) svůj soukromý a profesní život.

- Po pohovoru **nepřijímám** od nikoho **žádné benefity**, výhody ani dary.

- Po pohovoru **nemám s žadatelem žádnou interakci** a neposkytuji mu rady, návrhy ani stanoviska.

- Pečuji o svou duševní pohodu** tím, že věnuji pozornost negativním pocitům, které mohou vyplývat z mého úkolu, a uplatňuji pozitivní strategie zvládnání stresu.

KONTROLNÍ SEZNAM 4: Tlumočení na dálku

V případě tlumočení na dálku by tlumočníci **kromě** bodů uvedených v kontrolních seznamech „Příprava na tlumočení v rámci azylového řízení“, „Tlumočení azylového pohovoru“ a „Po tlumočení“ měli zajistit níže uvedené.

Před pohovorem a tlumočením

- Obdržel(a) jsem **pokyny týkající se způsobů** tlumočení na dálku (telefon nebo videokonference), zařízení a platformy, které mají být použity, nebo jsem o tyto pokyny požádal(a).
- Ujistím se, že **zařízení, které používám, je plně nabitě** a že mám po ruce nabíječku.
- Zajistím, abych měl u sebe níže uvedené položky a aby **řádně fungovaly**:
 - hlavní zařízení (laptop, počítač, telefon, tablet nebo jiné) a jeho nabíječka,
 - sluchátka,
 - mikrofon,
 - reproduktor,
 - připojení k internetu nebo telefonu,
 - kamera (pouze pro videokonference).
- Pokud zjistím **jakýkoli technický problém**, který nemohu vyřešit včas před pohovorem, informuji o tom tazatele předem.
- V případě videokonference se ujistím, že mám **neutrální pozadí**.
- V případě videokonference nastavím úhel kamery tak, aby **byl vidět můj obličej**. Upravím rovněž osvětlení tak, aby mě bylo jasně vidět, a nenosím oblečení, které by mohlo ovlivnit kvalitu obrazu na obrazovce.
- Ujistím se, že v **okolí není žádný jiný hluk** a že pohovor nemohou slyšet jiné osoby.
- Ujistím se, že jsem po celou dobu tlumočení **v místnosti sám (sama)**. Ujistím se, že je na vnější straně dveří umístěna cedulka „Nerušit“.
- S tazatelem se dohodnu na signálu**, který použiji, když budu potřebovat, aby mluvčí udělali pauzu, a žadatel je o tom odpovídajícím způsobem informován.
- Před zahájením pohovoru si s tazatelem promluvíme o **častějším střídání** a častějších pauzách.

Během tlumočení

- Pokud špatně slyším nebo vidím některého z účastníků, **okamžitě o tom informuji tazatele**.
- Pokud je to nutné kvůli **prodlevám** mezi přijímáním a odesláním zpráv, připomenu tazateli a žadateli, aby se při mluvení střídali a ponechávali prostor pro tlumočení.
- Pokud se jedná o **telefonický pohovor**, snažím se věnovat pozornost tónu hlasu a intonaci účastníků a veškerým dalším hlasovým signálům, které by mi mohly pomoci pochopit neverbální náznaky.
- V případě videokonference požádám tazatele nebo žadatele, aby si v případě potřeby **upravili nastavení kamery**.

Více informací
naleznete v
Praktické příručce
o tlumočení v rámci
azylového řízení

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2026

© Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA), 2026

Print IISBN 978-92-9410-878-4 doi:10.2847/3256437 BZ-02-24-078-CS-C
PDF ISBN 978-92-9410-877-7 doi:10.2847/6158152 BZ-02-24-078-CS-N

igc intergovernmental consultations
on migration, asylum and refugees

